

Gratis krant, help 'm verspreiden!

KLASSE!

KRANT VOOR WIE WEL EENS WAT ANDERS WIL PROBEREN DAN WAT JE VOORGESCHOTELD KRIJGT

Nr 9 | 2010

De crisis als shocktherapie

"Het armageddon voor de financiële wereld komt steeds naderbij." (Telegraaf, 15 september 2008)

★ DOOR KEES STAD

(FOTO: KRIS KRUG/FLICKR)

Olympische winterspelen afgelopen winter in Vancouver Canada. Een netwerk van onder andere inheemse organisaties heeft zich verzet tegen "spelen op ingepikt land". Wat doen al die media eigelijk met hun materiaal. Heeft u er hier iets van vernomen?

Toen de boel in september 2008 begon te wankelen, sloeg de existentiële schrik de heersende klasse om de oren. U herinnert zich misschien nog die dagen van de ineenstorting van Lehman Brothers, en de paniek die daar op volgde. Ze vreesden even daadwerkelijk om het voortbestaan van het hele economische systeem. Maar inmiddels, nog geen anderhalf jaar later, liggen de kaarten er volstrekt anders voor. Hoewel een minderheid aan deskundigen en economen daar anders over denkt, is de heersende opinie dat de crisis inmiddels weer voorbij is en we ons op kunnen maken voor een periode van 'groei en voorspoed'. De hoofdrolspelers van de tragedie hebben hun oude positie herwonnen en wentelen zich alweer in de aloude excessieve winsten en bonussen. Bovendien worden er nu ingrijpende hervormingen aangekondigd die vooral hun belangen dienen. De bedrijven zouden het volgens de neo-neoliberale retoriek zo zwaar hebben dat ze op alle mogelijke manieren ondersteund moeten worden. Als klap op de vuurpijl maakt men zich op voor ongekende overheidsbezuinigingen, die alom als onoverkomelijk voorgesteld worden. Daardoor dreigen er nu duistere tijden aan te breken en is er geen sprake van de antikapitalistische doorbraak danwel van vergaande progressieve hervormingen die bij het uitbreken van de crisis mogelijk leken. Hoe komt het dat deze situatie is ontstaan? En kloppen de opgeluchte economische analyses wel, dat de economie uit het dal geklommen is en we dus terug zouden kunnen naar 'business as usual'? We hebben drie deskundigen gevraagd hun kennis met ons te delen.

Dreigende dubbele dip.

De zwartkijkers onder de economische deskundigen, die zelden of nooit aan het woord komen in de reguliere media, hebben het veelal over de dreiging van een 'dubbele dip' (zie kader). De economische omstandigheden zijn immers niet fundamenteel veranderd ten aanzien van die van voor september 2008. Een groot deel van de overheidsprogramma's om de economie kunstmatig aan te zwengelen, is nu ook uitgewerkt. Er is geen geld om die grappen nog een keer uit te halen. Of beter gezegd; de overheden hebben daardoor enorme tekorten opgelopen, wat een gedeeltelijke verklaring is voor de bezuinigingen die er nu nodig zouden zijn. De schulden van de financiële sector zijn voor een deel overgeheveld naar de staat. De korte opleving zou dan te danken zijn aan het stimu-

LEES VERDER OP PAGINA 4 ↘

10 goede redenen om je privacy te beschermen

Privacy ligt op alle fronten op een ongekende manier onder vuur. Toch denkt de meerderheid van de Nederlandse bevolking nog steeds dat je 'niks te vrezen hebt, als je niks verkeerd doet'. Voor hen hebben wij 10 goede redenen verzonnen die een heroverweging van dit standpunt zou kunnen bevorderen.

★ DOOR KATRIN MCGAURAN

Vaker dan hackers of een (ex) geliefde, zijn het bedrijven die persoonsgegevens opvragen, analyseren en opslaan. Ze doen dat van hun werknemers (om disciplinerende maatregels te kunnen opleggen), sollicitanten of klanten (om profielen aan te maken van je koop- en lifestyle gedrag). Naast bedrijven zijn er natuurlijk nog staten: de afgelopen tien jaar is er een lange lijst van maatregelen in de VS en Europa ingesteld- vooral sinds de aanslagen van 11 September in 2001 - die ons feitelijk het recht op een privé-leven ontnomen hebben. Wat heeft dat recht eigenlijk ingehouden? Dat privé-gegevens niet worden ingezien en opgeslagen, de politie mensen niet aanhoudt zonder concreet bewijs of vermoeden dat iemand een criminele daad gaat plegen, en telefoongesprekken of 'communicatieverkeer' (wie ik wanneer en hoe lang bel) niet worden geregistreerd. Ook zijn bijvoorbeeld gezondheidsgegevens alleen door een arts in te zien die een zwijgplicht heeft, en burgers mogen vrij demonstreren. Deze en veel andere rechten, die ooit om een goede reden ingevoerd zijn - met blik of de geschiedenis van staten en wat ze doen met hun burgers - zijn in de praktijk allemaal verdwenen. Of anders zijn ze van zoveel uitzonderingen voorzien, dat de overheid het recht op elk moment kan intrekken.

LEES VERDER PAGINA 2 ↘

Vervolg van pagina 1

10 goede redenen om je privacy te beschermen

”Wat me dan irriteert of verbaast, is dat het idee dat de Nederlandse burger dus ook beschermd zou moeten worden tegen de eigen overheid iets is wat het bevattingsvermogen van Haagse politici te boven lijkt te gaan” *(Bart Jacobs, hoogleraar computerbeveiliging)*

Voorbeelden in Nederland zijn: de OV-Chipcard die je reisgeschiedenis opslaat, een kilometerspionagekast in je auto, de rfid-chip in je paspoort en het feit dat je niet meer contant bij de overheid kunt betalen zodat al het geldverkeer getraceerd kan worden. In 2009 werd in Nederland een EU Richtlijn (2006/24/EG) ingevoerd, die telecombedrijven en internetproviders verplicht om verkeers- en locatiegegevens te bewaren (de zogenaamde databewaringsrichtlijn). Privacy waakhonden waarschuwen dat de staat door stelselmatige kennisname van verkeers- en locatiegegevens niet alleen een gedetailleerd beeld van de gevoerde communicatie verkrijgt, maar ook van de sociale omgeving (met wie je belt, smst of e-mailt) en de bewegingen (waar je dat doet) van individuen.

Gezien deze waslijst van maatregelen zou je verwachten dat er overal in Europa hevige protesten plaatsvinden. Maar het tegendeel is het geval. De meeste burgers hebben de ‘omgekeerde bewijslast-argumentatie van de overheid (“als je niets te verbergen hebt, heb je ook niets te vrezen) overgenomen. Reacties van mensen die in juni 2009 op straat door het NCRV programma Netwerk geïnterviewd werden naar aanleiding van het biometrische paspoort (ingevoerd september 2009) waren nogal schokkend: De “alsjenietsteverbergen hebt” reacties of “dat is goed want makkelijker voor de politie” kwamen veelvuldig voor. Maar ook met een blind vertrouwen in de staat, zou de technische gevoeligheid van dit plan toch de een of ander tot denken moeten zetten. In de woorden van Peter Hustinx, Europees Toezichthouder Persoonsgegevens: “Als eenmaal zo’n systeem gekraakt wordt, dan is het sterkste wapen om de identiteitsfraude te bestrijden, ook onze grootste bedreiging geworden”. Voor degenen die nu *nog* niet overtuigd zijn dat het belangrijk is privacy-schendende maatregelen tegen te houden, hebben we 10 goede redenen verzameld om zelfs je buurman van de politie(!) te overtuigen:

1. Het werkt niet.

Alle post-2001 maatregelen die genomen zijn hebben onze veiligheid niet vergroot. Bommen in treinen van Madrid, de metro in Londen of de nachtclub in Bali, zijn met *data trawling* en biometrische paspoorten niet tegengehouden. Massale investeringen in CCTV camera’s heeft in het land met de meeste camera’s in Europa (Engeland) tot geen significant resultaat geleid (volgens de politie zijn maar 3% van straatroven in Londen door hulp van camerabeelden opgelost). Biometrische paspoorten helpen niet tegen identiteitsfraude of terroristen: vingerafdrukken zijn makkelijk na te maken waarmee je “zelfs de meest geavanceerde scannerapparatuur om de tuin [kan] leiden” *(Netwerk)*.

2. Je wilt geen permanent register van je activiteiten.

Alles wat je online of per telefoon doet en zegt staat geregistreerd. In je interview voor een nieuwe baan wordt je geconfronteerd met het feit dat je je ooit ingezet hebt voor iets wat je toekomstige baas maar niks vindt. Misschien ben je over het een of ander van mening veranderd, maar je toekomstige schoonmoeder die ook kan googelen, blijft het je kwalijk nemen.

3. Je wilt je uitkering niet kwijt.

Woon je samen met je vriend maar heb je aangegeven dat je alleen woont om niet nog minder bijstand te krijgen? Of heb je wel alles goed opgegeven maar wil je gewoon niet een ambtenaar je ondergoed laten zien? Bekijk dan goed het onlangs ingediende wetsvoorstel dat controleambtenaren in de toekomst het recht geeft om ‘achter de deur’ te gluren en bij iedereen die van de staat een uitkering krijgt. Geen toegang? Geen bijstand!

4. Je wilt de gegevens over je kind en diens ouders niet op straat gooien.

Het elektronisch kinddossier (EKD –‘Geen kind blijft buiten beeld’) bevat informatie over de gezondheid en de ontwikkeling van elk Nederlands kind vanaf de geboorte. Geloof en afkomst van de ouders, hun werk(loosheid), en huwelijkse status, anticonceptie methodes of seksueel gedrag van jongeren. Al dit en nog meer staat in het EKD. Hoe precies het ‘type en kleur schaamhaar’ van de puber bijdraagt aan het optimaal afstemmen van de jeugdgezondheidszorg van de gemeentes, blijft een raadsel.

5. Je wilt niet als slechte ouder bestempeld worden.

Het EKD bevat ook intieme informatie over de ouders, *“bijvoorbeeld over het gedrag van de moeder tijdens de zwangerschap (roken, drinken, drugs), de plaats van de bevalling, de levensovertuiging van de ouders, zelfs of ze kunnen zwemmen, wat de hobby’s van het gezin zijn, of het kind tweetalig wordt opgevoed, al dan niet in een dialect of in een echte taal, enzovoort”* (www.apache.be).

6. Je wilt niet dat anderen weten dat je Aids of voetschimmel hebt.

Zo zijn er ook forse twijfels over het elektronisch patiëntendossier (EPD), een door de overheid centraal bijgehouden elektronisch databank met medische zorggegevens. Niet alleen is de software makkelijk te hacken, het beroepsgeheim komt mogelijk in gevaar omdat artsen niet kunnen nagaan wie toegang heeft tot gegevens die door hen zijn ingevoerd: *“Vooral psychiaters, psychologen en psychotherapeuten – gezondheidsverzorgers voor wie de vertrouwensband met de patiënt het fundament van de behandeling uitmaakt – trekken aan de (juridische) alarmbel. Zeker nu de overheid is overgegaan tot het effectief beboeten van artsen die het EPD weigeren aan te vullen”* (www.apache.be).

7. Je wilt niet dat je identiteit gestolen wordt.

Het biometrisch paspoort is niet alleen door een zelf-geschreven software programma eenvoudig te kopiëren maar ook te klonen. Vervolgens kunnen mensen hiermee illegale dingen doen. Als je denkt makkelijk te kunnen bewijzen dat jij het niet was, zou je wel eens voor verrassingen komen te staan. Omdat hier een omgekeerde bewijslast bestaat (zie reden 8 verderop), is Kafka’s nachtmerrie geen literaire fantasie meer.

8. Je wilt de mogelijkheid hebben om gegevens offline te halen.

Heb je een commentaar op facebook, twitter of een ander blog gezet dat je er weer vanaf wilt halen? Of ben je - terecht of onterecht - in een database terechtgekomen? Zoals het twee broers uit het Verenigd Koninkrijk gebeurde die ten onrechte op het Schengen Informatie Systeem gezet werden en het pas merkten toen ze door politie uit een trein in België gehaald werden. Rhys Boore werd 16 uur lang vastgehouden, uitgekleed en gefouilleerd en geboeid uitgewezen. Er zijn geen transparante mogelijkheden om een klacht in te dienen: het duurde zes jaar procederen voordat de Boore broers uit de politie databanken verwijderd werden.

9. Je wilt anoniem blijven.

Ook al ben je geen hacker of spammer, wil je gewoon anoniem kunnen blijven. Of je wilt zelf geen slachtoffer van hackers of spammers worden, of je vindt gewoon dat het niemand wat aangaat welke sites je afsurft. Bovendien wil niemand alle persoonlijke informatie met partners, collega’s of de politie, delen. Zo’n saai leven dat je ‘niets te verbergen’ hebt, bestaat n iet.

10. Je wilt niet aangehouden worden door politie en vrij kunnen protesteren.

Een van de zorgwekkendste ontwikkelingen van de afgelopen jaren is het ‘preventief fouilleren beleid’ dat vooral de Amsterdamse gemeente heeft ingevoerd. Aanvankelijk was het alleen van toepassing in zogenaamde ‘probleemgebieden’ maar nu is bijna heel Amsterdam een probleemgebied. Iedereen kan op straat aangehouden worden door politie en moet zijn tassen leegmaken. Dit zijn kenmerken van een politiestaat. Ook zijn databanken zoals het Schengen Informatie Systeem uitgebreid om persoonsgegevens op te nemen van ‘ protesterenden’. Ooit een democratisch recht, is protest een verdachte actie geworden. Als je het niet eens bent met een wetgeving of praktijk, wil jij toch de mogelijkheid behouden om zonder door de politie aan de grens aanhouden te worden, naar Brussel te reizen, waar ongeveer een derde van nationale wetgeving tegenwoordig gemaakt wordt?

Als je nu nog niet overtuigd bent dat je de straat op moet en elk gelegenheid moet benutten om je privégegevens privé te houden, kijk dan eens naar de volgende websites en bronnen, en sluit je aan!

“Dat is wel handig want dan is het politiewerk wel heel erg makkelijk” *Mens op straat geïnterviewd door Netwerk*

Nederlandse privacy organisaties

Platform Bescherming Burgerrechten: www.platformburgerrechten.nl/
Vrijbit: www.vrijbit.nl/
ID-Nee: http://www.id-nee.nl/
Bits of Freedom: https://www.bof.nl/
Privacy First: www.privacyfirst.nl/

Bronnen

- Belgische ‘Bewaar je privacy campagne: http://bewaarjeprivacy.be/
- Netwerk documentaire over biometrische paspoort: www.netwerk.tv/uitzending/2009-06-26/nieuw-paspoort-met-vingerafdrukken-onveilig
- Ouders Online: www.ouders.nl/
- Schaamhaar vertroebelt debat over digitaal kinddossier, Antoinette Reerink, 27/11/2008, NRC Handelsblad
- ‘Nederlandse burgers proberen privacy te redden’, Maarten Goethals, 16/04/2010, http://www.apache.be
- Engelse burgerrechtsorganisatie: www.statewatch.org

De Vijfde Internationale van Hugo Chavez

(FOTO: INMIGRANTE A MEDIA JORNADA/FLICKR)

Toen Hugo Chavez, president van Venezuela en leider van zijn door de staat gecreëerde politieke partij, in november 2009 op een conferentie van linkse politieke partijen opriep tot de vorming van een Vijfde Internationale, werd meteen meegedeeld dat de oprichting in april 2010 in Venezuela zou plaatsvinden.

★ DOOR PETER WATERMAN

Tegen de tijd dat je dit leest is de Vijfde Internationale wellicht gelanceerd, uitgesteld of – vanwege een of andere nijpende lokale of regionale crisis – alweer vergeten*). De oproep werd echter enthousiast ontvangen door de meeste aanwezigen bij de aankondiging in Caracas. Talloze linkse partijen en bewegingen in de hele wereld hebben het sindsdien ondersteund. De roep om een vijfde socialistische internationale heeft ook flinke internationale uitwisseling van opinie voortgebracht. Veel daarvan is instemmend of vriendelijk, sommige kritisch, sommige vijandig of afkeurend.

Welnu, gezien 1) de beperkingen danwel het falen van eerdere Linkse internationales (Arbeid, Socialistisch, Communistisch, Radicaal-Nationalistisch) en gezien 2) de zelfopgelegde beperkingen van het huidige Wereld Sociaal Forum, verwelkom ook ik het initiatief van Chavez.

Daar staat echter tegenover dat veel eerdere socialistische internationales stukgelopen zijn op de kliffen van de staat of de partij. Elke nieuwe internationale (instituut) of internationalisme (beweging, proces, ideologie, theorie) zal hedentendage vanaf het begin z'n autonomie moeten aantonen.

Autonomie wil zeggen dat er onafhankelijkheid bestaat van overheersing door kapitaal (commercialisering, geld), staat (macht van boven) en van partijen (bemiddelaars tussen staat en samenleving). 'Autonomie' impliceert een eerstehands bron in en aanspreken van collectieve zelf-ontplooiing van radicaal-democratische sociale bewegingen, hun ondersteunende lichamen, academici, intellectuelen, culturele activisten en andere aanverwanten.

Het huidige Wereld Sociaal Forum (WSF) voorziet in zo'n autonomie maar staat met een been in het verleden en een in de toekomst. Het WSF biedt vaak ook een podium voor staatsmannen en politieke partijen (backstage) en is financieel afhankelijk van Westerse organisaties of aan de staat verbonden fondsen. Ook is de middenklasse zwaar oververtegenwoordigd onder de deelnemers. Aan de andere kant heeft het WSF natuurlijk ook een internationale 'agora' (in het Grieks zowel ontmoetingsplaats als markt) georganiseerd. Een agora van hoop, van nieuwe ideeën en verbondenheid tussen al degenen die gekant waren tegen neoliberalisme en ook velen die meer in het algemeen tegen kapitalisme en etatisme waren.

Ik denk dat linkse politieke partijen uitgesloten zouden moeten worden van elke nieuwe internationale/-isme, gezien hun algemene afhankelijkheid van de staat en/of hun bijna universele etatisme en voorhoededenken. We moeten verwijzen naar de historische hang van zulke partijen om zichzelf te zien als de geprivilegieerde agent van emancipatie die daarom zwaar, danwel voornamelijk, betrokken zijn bij 1) competitieve verhoudingen met andere partijen, en 2) dominerende of bevoogdende verhoudingen met sociale bewegingen. Ze staan bovendien 3) niet echt bekend om hun interne participatieve democratie. Als zulke partijen daarentegen wél betrokken zouden worden, zou er een soort statuut opgesteld moeten worden om te voorkomen dat ze via hun traditionele financiële of organisatorische macht het geheel zouden gaan overheersen.

Hegemonisatie is natuurlijk niet alleen een probleem van linkse politieke partijen. Vakbonden, sociale bewegingen en ontwikkelingsorganisaties uit het Noorden kunnen die uit het Zuiden bevoogden, alsmede die uit het ernstig geneoliberaliseerde voormalige Oostblok. Het geven van stemrecht al naar organisatorisch lidmaatschap of zelfs al naar verondersteld belang, zou daarom fataal zijn.

Met uitzondering van het WSF zijn alle bovengenoemde internationales ontstaan tijdens het tijdperk van nationaal, industrieel, koloniaal kapitalisme. We leven nu echter in een periode van een toenemend mondiaal, geïnformatiseerd, ingewikkeld en vernetwerkt kapitalisme.

Ook vanwege het onvermijdelijke elitisme/bureaucratie van elke geïnstitutionaliseerde internationale, die kantoren vereist, conferenties, verre reizen (die allemaal veel geld kosten en slecht voor het milieu zijn) ben ik voorstander van een focus op cyberspace als basis voor elke nieuwe internationale. We weten allemaal van de scheve verhoudingen die gepaard gaan met computergebruik en internet en ook dat de cyberruimte zelf steeds meer terrein van machtsvertoon wordt. Maar het is wel opmerkelijk dat internationale dialoog over de Vijfde (institutionele) Internationale, voornamelijk online plaatsvindt.
Elke nieuwe internationale/-isme moet met name een duidelijke keuze maken 'vóór de armen', waarmee het zich niet gewoon als elk andere 'open ruimte' opstelt, maar als een 'bewuste'. Dat betekent het om(ver)gooien van de traditionele hegemonie, ook binnen het WSF, van tot nu toe geprivilegieerde klassen of sociale categorieën (inzake bij voorbeeld man-vrouwverhoudingen, Noord-Zuid, geldgevers versus -ontvangers, heteroseksuelen jegens anders-seksueel, stedelijk versus platteland, landelijk versus lokaal, etnisch dominant versus minderheden of gemarginaliseerden).

Elke nieuwe internationale/-isme moet natuurlijk ook beduidend meer historisch bewustzijn bezitten dan het Chavez-project tot zover heeft getoond. Het volstaat niet om maar wat retorische verwijzingen te maken naar eerdere linkse internationales, of die eenvoudig van de hand te wijzen. Elke van de oude internationales begon met of omvatte emancipatorische elementen en utopische doelen. We moeten bespreken welke daarvan een blijvende waarde hebben, en wat er fout ging. Degenen die hun eigen geschiedenis of voorgeschiedenis niet kennen, zijn gedoemd om die te herhalen.

Er moet ook een expliciet proces van 'zelf-beschouwing' ingebouwd worden in zo'n project, dusdanig dat het openstaat voor kritiek, en die ook verwelkomd en aangemoedigd moet worden, of die nu van buiten of binnen komt. Het WSF stond hier opmerkelijk open voor, al was het vaak op marginale of informele manier. Dat heeft stimulerend gewerkt. In en rond het WSF (en meer in het algemeen binnen de globaliseringsbeweging) heerst een meer intensieve en brede en diepe golf van discussie en onderzoek dan op gang is gekomen bij vorige internationales.

Elk betekenisvol nieuw internationaal/-istisch project vereist niet de gemakkelijke steunbetuiging maar de actieve bijdrage van bewegingen, organisaties, individuen, verdergaand dan de meest directe of familiaire kringen.

Dat wat succesvol gedaan wordt door de 'mondiale beweging voor solidariteit en rechtvaardigheid,' gebeurt via een wirwar van netwerken, ook al omvatten die traditionele instellingen of organisaties. Vele van deze netwerken zelf overlappen elkaar. Een beweging bestaat en komt bij elkaar op specifieke thema's (klimaatverandering), specifieke evenementen (sociale forums, VN-conferenties). Hun uitdrukking (in de zin van zowel vorming als expressie) wordt mogelijk gemaakt door communicatie via computernetwerken. Wat de reden is dat we meer en meer terechtkomen in het tijdperk van 'communicatie internationalismes'.

De virtuele leden van deze weliswaar nog prille gemeenschap zijn verschoven van een algemeen anti-neoliberaal **discourse** naar een toenemend anti-kapitalistisch (ook dankzij de rampzalige ontwikkeling van dat kapitalisme). Toch zijn de meeste leden buitengewoon bezorgd om niet 'gekaapt' of anderszins geïnstrumentaliseerd te worden. Gegeven de recente geschiedenis van geïnstitutionaliseerd linkse internationales, heeft het nieuwe internationalisme alle reden om daar voor te waken.

De nieuwe bewegingen zijn veelal argwanend over het aannemen van traditionele ideologische etiketten zoals 'socialisme' of 'communisme'. Deze ooit emancipatorische etiketten zijn historisch zwaar beladen: velen reproduceerden de vervreemding waar ze zich eerst tegen verzetten. Dat is de reden dat we een toenemende discussie zien over nieuwe en soms problematische thema's zoals 'the commons,' 'radicale democratie,' civiele maatschappij' en 'solidaire economie'.

Etiketten zoals 'socialisme' of'communisme' zijn historisch zwaar beladen

Ook al schrijf ik dit vanuit Lima in Peru en dus op slechts 2-3 uur vliegen van Caracas, ik ben niet van plan om de oprichting van een nieuwe internationale bij te wonen. (In 2008 was ik bij een vergelijkbaar evenement aanwezig dat werd gedragen en gefinancierd door Hugo Chavez, wat misschien een fijn gevoel gaf voor zijn staat en partij, maar dat gevolgd werd door een wereldwijde oorverdovende stilte). Ik zal zo'n gebeurtenis wel op de voet volgen, via mijn computerscherm. En online ook internationaal meepraten over enig nuttig resultaat. ◘

(links en nadere gevens zijn te vinden op een langer versie op globalinfo.nl/klasse)

***) 'Uitgesteld' bleek de juiste inschatting. Zonder enige consultatie met de buitenwacht werd in april - terwijl de oprichting al op het programma stond bij een bijeenkomst ter herdenking van 200 jaar Boliviaanse onafhankelijkheid, waarvoor alleen zorgvuldig geselecteerde genodigden aanwezig waren - het gebeuren uitgesteld tot na de gemeentelijke verkiezingen in september 2010.**

Vervolg van pagina 1

De crisis als shocktherapie

leringsbeleid van de overheden, en aan het feit dat producenten de voorraden waar ze tijdens de crisis op ingeteerd hadden, weer aan zijn gaan vullen. Bovendien zijn er nu, in vergelijking met najaar 2008, nieuwe crisisfactoren bijgekomen. Zoals de begrotingsproblemen van Griekenland en andere landen in de EU en de VS, waarbij astronomische schulden opgebouwd zijn, die feitelijk nooit meer af te betalen zijn. De zijden draad waaraan de wereldeconomie daarbij hangt, is de stand van de dollar. Als die hard gaat glijden omdat geldschieters hun vertrouwen in de Amerikaanse munt verliezen, zal de paniek van september 2008 plotseling weer alomtegenwoordig zijn.

'dubbele dip'

Meteen toen de crisis aanbrak, werd de metafoor van de letter uit de kast getrokken om te beschrijven wat er gaande was. De meeste reguliere deskundologen - die bij de eerste serieuze tekenen dat er wat grondig mis aan het gaan was in 2007 veelal nog ontkenden dat het tot een serieuze recessie zou leiden - gaan uit van een 'V'-crisis. De economie komt in een recessie terecht, bereikt een dieptepunt en gaat dan weer opwaarts. De 'dubbeldippers' nemen de 'W' en vragen zich daarbij vaak af of de laatste poot van de 'w' wel aan zal treden. Sommigen nemen daarom de 'L': de boel zakt naar een dieptepunt om daar een hele tijd te blijven. Notoire doemdenkers zijn Noel Roubini - die vermaard werd omdat hij de crisis van 2008 tamelijk nauwkeurig voorspelde, maar ook Carmen Reinhart, hoogleraar economie aan de University of Maryland en Kenneth Rogoff van Harvard. Een minder bekende zwartkijker is de Catalaanse econoom Santiago Niño Becerra, die in 2006 het boek 'El Crash de 2010' uitbracht. "De wereldeconomie staat aan de vooravond van een onvoorstelbare inzinking, die in hevigheid en omvang alleen te vergelijken is met de Grote Depressie die volgde op de crash van 1929. Met één groot verschil: het economische systeem zal er na deze crisis nooit meer helemaal bovenop komen," vat De Groene Amsterdammer (nr 2 van 13 januari 2010) zijn analyse samen.

Ook hoogleraar arbeidsverhoudingen Paul de Beer voorziet dat de werkloosheid nog lang zal blijven oplopen. En Wen Jibao, de Chinese premier, kondigde in maart aan het slot van het Nationale Volkscongres aan nog barre tijden te voorzien. "De werkloosheidscijfers in het Westen, de begrotingscrises in een aantal Europese landen, waaronder Griekenland, de hoge begrotingstekorten in de VS en de Europese Unie kunnen volgens de Chinese premier leiden tot een nieuwe economische crisis waar het exportafhankelijke China opnieuw de gevolgen van zal ondervinden" (schrijft het NRC op 14 maart 2010). Zelfs het IMF, dat toch moeilijk van linksige paniekzaaierij beticht kan worden, vuurt de laatste maanden de ene na de andere waarschuwing af dat gejuich over economisch herstel voorbarig is en de stimuleringsmaatregelen vooral nog een tijd doorgezet moeten worden. Nobelprijswinnaar en Obama-adviseur Paul Krugman is voorzichtig maar noemt de 'double dip' "a serious possibility" en verklaarde op tv-zender ABC uit te gaan van "a reasonably high chance" op een tweede dip in 2010.

Rodrigo Fernandez: een permanente 'perfect storm'

Rodrigo Fernandez, die promotieonderzoek doet aan de UvA naar de financiële sector in Amsterdam (zie zijn stuk over de crisis in klasse! nr 4), vindt alle korte termijn voorspellingen niet zo zinvol. "Of er nu meteen weer een verdere inzinking komt of niet kan ik niet voorspellen. Wat van belang is zijn de onderliggende schulden problemen. Dagkoersen op de beurs zeggen wat dat betreft weinig, ik snap niet dat mensen zich daar blind op staren. Wat iedereen kan zien, is dat er een onstabiele situatie is, die elke moment voor nieuwe explosies kan zorgen.

Marginale gebeurtenissen kunnen een enorme impact hebben omdat er angst is en een duidelijk richtinggevend verhaal ontbreekt. Je hebt aan de ene kant een historische ongeëvenaarde opbouw van schulden, zowel van huishoudens als van overheden en bedrijven. Dat gaat om bedragen die alleen nog met getallen uit de ruimtevaart te beschrijven zijn. Maar aan de andere kant staat een even gigantische spaarpot van institutionele beleggers die op zoek is naar investeringsmogelijkheden wereldwijd. Deze spaarpot wordt grotendeels uitbesteed aan een keten van tussenspelers en veelal belegd in onderhandse markten zonder enige doeltreffende regulering waardoor er geen totaalzicht is op de risico's. De grote vraag naar investeringsmogelijkheden van institutionele beleggers heeft hierom geleid tot de spectaculaire groei van verschillende markten in de fianciele wereld De omzet van wereldwijde derivatenmarkten is bijvoorbeeld gegroeid van de helft van het totale wereld inkomen in de jaren 1998 tot 12 keer het totale wereldinkomen in 2008.

Wat extra bedreigend is, is dat de financiële crisis samenvalt met andere crises, zoals van voedsel en grondstoffen, energie, klimaat..."

"Zo'n samenspel van rampzalige factoren wordt wel een 'perfect storm' genoemd. Maar je kunt beter zeggen dat we in een permanente 'perfect storm' zitten. De schulden die nu ontstaan zijn, en die alleen maar verder groeien, zullen toch op een gegeven moment afgelost moeten worden. Maar niemand weet hoe dat dan zou moeten, het is feitelijk onmogelijk. Nederland is wat dat betreft trouwens een van de ernstigste landen. Nederland heeft wat betreft de huishoudens verreweg de meeste schulden; bijna twee keer zoveel als het gemiddelde OECD-land.. Nederland heeft sowieso een veel grotere financiële sector dan andere ontwikkelde landen. De totale banktegoeden in Nederland zijn zes keer zo groot als de Nederlandse economie. Wat dat betreft lijkt Nederland meer op landen als IJsland en Luxemburg dan op bijvoorbeeld Duitsland."

Bob Goudzwaard: interdependentie van crises

De econoom Bob Goudzwaard is een van de architecten van het voorstel voor een Fair & Green Deal om uit de crisis te geraken. Ook hij benadrukt de ernst van de huidige crisis en het feit dat die nauw samenhangt met crises op andere gebieden. Hij maakt zich ernstig zorgen over het gebrek aan besef daarvan bij politici die nu geacht worden maatregelen te treffen. "Neem de voedselprijzen. Tussen 2006 en 2008 zijn de voedselprijzen verdrievoudigd. Mede daardoor is het aantal armen in de wereld weer stijgend, nu boven de 1 miljard (Earth Policy Institute). Naast 'peak oil' is nu 'peak food' op komst. Lester Brown (van het Worldwatch Institute, red.) vermeldt tevens de opkomst van nieuwe exportbeperkingen en een veelheid aan bilaterale contracten voor bindende levering van voedsel op termijn: voorbeelden zijn de contracten tussen de Fillippijnen en Vietnam, tussen Rusland en Egypte, tussen Libië en de Oekraïne, tussen /Saudi-Arabië en Ethiopië, en China-Congo. Hoe kom je hier als arm land nog tussen? Versterkte prijsstijging voor het resterende voedsel is te verwachten, met elementen van uitsluiting en de sociale gevolgen daarvan."

"Al in het *Brundtland*-rapport (het VN-rapport over Milieu en Ontwikkeling uit 1983, red.) werd geconstateerd dat er geen apart energieprobleem is, geen apart milieuprobleem, *they are one problem.* Die uitspraak geldt nu nog breder en sterker dan in 1983 toen het rapport uitkwam. De coherentie van problemen die elkaar opjagen vraagt om een coherente aanpak via elkaar versterkende oplossingen, maar juist dát element ontbreekt keer op keer. De problemen worden nog steeds separaat en zonder veel succes aangepakt. Voorbeeld de klimaatconferentie in Kopenhagen. Daar is de verbinding tussen de bestaande economische crisis, de milieucrisis en de armoedeproblematiek in de gezochte oplossingen niet gelegd. Heel spijtig, omdat je de bestedingsuitval die kenmerkend is voor elke economische crisis immers ook via versterkte armoedebestrijding te lijf kunt gaan (koopkracht-omleiding). Dit had geen kans. Het westerse blok bleef zitten waar het zat, terwijl juist dàt de weerstand van het Zuiden tegen de milieuvoorstellen had kunnen verminderen. Ook een Tobintax had hier kunnen helpen als additionele financieringsbron en afremmingsinstrument van speculatieve stromen.

Waar ik echt bang voor ben is dat de tijd verstrijkt om nog tot gezamenlijke structurele oplossingen te komen. De financiële crisis had een dempend effect op enkele van de andere crises, doordat de vraag naar olie en grondstoffen afnam. Door de recessie daalden de prijzen voor voedsel, grondstoffen en energie weer. Mocht de economie weer aantrekken, dan zal er onherroepelijk een omgekeerd effect zijn en zullen die problemen weer aangewakkerd worden. Juist door de crisis was er ruimte om te besluiten om de bakens te verzetten, maar daar is tot dusver weinig van gekomen. Ik vrees dat er hele grote spanningen zullen ontstaan als we hier nu niet gezamenlijk uit komen. Want dat kan nog steeds; waar een wil is is ook een weg".

Myriam Vander Stichele: Middeleeuwse toestanden

Als een van de weinigen in Nederland volgt Myriam Vander Stichele volgt voor SOMO het Europese beleid op het gebied van regulering van financiële - en andere - markten op de voet. Ook zij is allesbehalve optimistisch. Zij verbaast zich er over dat er zo weinig is veranderd aan de regelgeving. "Het wachten is op de volgende crisis. Eigenlijk is er niets veranderd, op bepaalde gebieden is de situatie erger geworden. Op Europees niveau is het beleid voor regulering en toezicht nauwelijks aangescherpt. Het gaat ook erg langzaam. Ze zitten op belangrijke onderwerpen nog steeds in de fase waarin ze voorstellen doen om maatregelen te nemen. Maar daarop wordt door banken en bijvoorbeeld hedgefunds, die als eerste ingeperkt zouden moeten worden, meteen zeer agressief gereageerd. Het geldt trouwens niet alleen voor de financiële markten. Ook de voedselmarkten raken in snel tempo 'gefinancialiseerd' en hebben steeds meer 'derivaten'. Dit zijn financiële producten waarmee kan worden gespeculeerd."

"Het is aan de ene kant gebrek aan politieke wil. Velen denken 'het zal wel overwaaien'. Een ander probleem is dat de materie erg complex is. Er zijn maar weinig mensen die er verstand van hebben, en zeker niet bij maatschappelijke organisaties die voor druk zouden moeten zorgen. Verder is de EU een ontzettend trage machine, je kunt je afvragen of die wel geschikt is voor zulke maatregelen. Maar er wordt ook agressief gelobbyd door de financiële concerns om gevrijwaard te blijven van ongewenste bemoeienissen*).

Er is natuurlijk wel iets gesleuteld. Er zijn nu voorstellen voor meer en beter toezicht, ze hebben vooral de risico's die banken mogen lopen, willen verkleinen. Maar het is allemaal graatmager en volstrekt onvoldoende om echt bij te sturen. Zeker op het gebied van duurzaamheid hadden ze erop in moeten zetten dat alle financiële stromen richting duurzame economie gezet worden, en in werkelijkheid is het vooral de verkeerde richting op gegaan. Het enige positieve is dat er wat meer ruimte is gekomen voor alternatieve opi-

> "The size and complexity of their businesses would baffle an X-Men style mutant superhero with a brain the size of a planet. (Robert Peston, BBC over Lehman)"

Wat kost dat?

BBC-economieredacteur Robert Peston heeft een poging gedaan om uit te rekenen wat de crisis gekost heeft. Hij hanteert daarbij de omstreden berekening van de achtergebleven groei van het BBP, en komt dan tot het fenomenale bedrag van (maximaal) 200 biljoen dollar wereldwijd. Een biljoen is een miljoen miljoen. Voor het Verenigd Koninkrijk zou dat 4,7 biljoen pond zijn, oftewel 148.000 pond per volwassen inwoner. Dat zijn dan de gedorven toekomstige inkomsten.

En de Lehman Brothers bank? De onderneming die ten onder ging in wat Business Week noemde "the largest bankrupcy in history"? Hoe staat het daar nu eigenlijk mee? Een deel van de failliete inboedel werd overgenomen door Barclays. Maar een rechter in New York heeft op 15 april toestemming gegeven aan de erven Lehman "to form an asset management company that would represent a new beginning for the defunct investment bank whose collapse fuelled the financial meltdown in 2008. It would indefinitely manage Lehman's remaining derivative contracts and real estate and private equity investments." (FT website 15 april 2010) Schuldeisers moeten daar echter nog mee akkoord gaan. Sommige onverzekerde klanten zouden dan maar 15 procent van de waarde van hun investering terugkrijgen.

In Klasse doen we ons best om mee te helpen met het leveren van nuttige informatie en theorie over economie en crisis. In een volgend nummer zullen we ingaan op structurele analyses van de economische ontwikkelingen zoals van de 'wereldsysteem-theoretici' (Wallerstein, Braudel, Arrighi). In de langere versie van dit stuk op **www.globalinfo.nl** vind je bronnen, links en kadertjes over de kosten van de crisis en over Credit Default Swaps

nies. Stiglitz en zijn VN-commissie is een voorbeeld. In de media hoor je nu wat andere geluiden dan tot voor kort niet doorklonken. Ook wordt de lobby van de financiële industrie op de politiek meer aan de kaak gesteld" "Ik zie weinig redenen voor optimisme. Je zou kunnen zeggen dat financiële praktijken die de crisis hebben aangewakkerd, zoals short selling (een ingewikkelde handel in 'geleende' aandelen waarbij men speculeert op daling van de koers, red) nu geprolifereerd zijn naar andere delen van de wereld. Je ziet het nu ook in China en India. In China ontstaan nu ook problemen met steeds duurder wordend vastgoed. Het lijkt erop dat nog velen in de wereld 'ons' disfunctionele systeem proberen na te doen en dan maar hopen dat ze anderen voor kunnen zijn of verdrijven. We krijgen middeleeuwse toestanden met het recht van de sterkste."

Net als Rodrigo Fernandez wijst Myriam vander Stichele op een nijpend 'aanvullend' thema waar weinig oog voor is, dat van de vergrijzing en pensioenen. "Door de manier waarop pensioenfondsen hun bezit proberen veilig te stellen door mee te beleggen en speculeren op mondiale financiele markten, is er een sterke relatie ontstaan met de mondiale economie. Je kunt gerust stellen dat de Nederlandse pensioenen afhankelijk zijn van de groei in Azië, omdat die daar meer en meer worden geïnvesteerd. De mensen daar werken eigenlijk voor onze pensioenen. En omgekeerd: om de premies hier lekker laag te houden, moet dat geld zoveel mogelijk opbrengen. Vroeger werd het vooral belegd in aandelen, maar die markt is wankel en kan inzakken en dus wordt gezocht naar andere kanalen waarbij vaak speculatie en de vorming van 'kapitaalbellen' wordt aan gewakkerd. Met de groeiende vergrijzing neemt de omvang van dit explosieve dossier alleen maar toe.."

Shock therapie

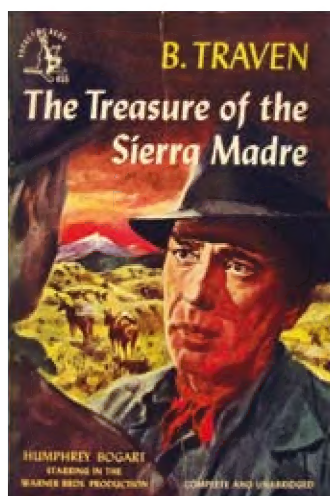
De verhalen hierboven hoor je niet of nauwelijks in de reguliere politiek en massamedia in Nederland. Daar is het merkwaardige effect opgetreden dat de politici en ondernemers die de crisis veroorzaakt hebben, door een groot deel van de bewoners/kiezers als de redders worden beschouwd. Of omgekeerd de slachtoffers tot schuldigen verklaard worden ('wij burgers' hebben teveel op de pof geconsumeerd). Niet alleen Wilders dreigt fors te scoren in de stembussen, de VVD zou wel eens de grootste partij van het land kunnen worden bij de volgende verkiezingen. Typerend is hoe de bankier Dirk Scheringa bij de ondergang van zijn DSB-bank - waar opvallend veel VVD-ers in het bestuur zaten - als een soort halve held tentoongesteld werd. Maatregelen op het gebied van pensioenhervormingen en aantasting van ontslagrecht. en de algemene deregulering voor het bedrijfsleven, die tot voor kort ondenkbaar waren, worden er nu doorgejast met als argument dat 'het nu eenmaal crisis is'. Hetzelfde gebeurt met de aangekondigde bezuinigingen, waarvoor nu zelfs televisieshows zijn waarin je mag opvoeren hoe jij het liefst zou bezuinigen en de partijen over elkaar rollen om te betogen dat ze meer zullen bezuinigen dan de concurrent. Niemand lijkt zich meer af te vragen hoe de gaten zijn ontstaan, en of er überhaupt wel bezuinigd moet worden.

Een van de belangrijkste redenen waarom rechts en de neoliberalen ook in tijden van crisis het voortouw kunnen nemen, is het gebrek aan structurele linkse antwoorden en analyses. Dat is niet alleen een Nederlands probleem. Overal wordt opgemerkt dat er een gebrek is ontstaan aan systeem-analyses en antwoorden. Ook de paar progressieve geluiden die doorgedrongen zijn tot mainstream (zoals boek en film van/naar Naomi Klein The Shock Doctrine en Michael Moore's Capitalism, A Love Story) hebben de neiging in te zoomen op de personen achter het beleid, in plaats van de structuur en geschiedenis/ontwikkeling van het economische systeem op de voorgrond te zetten.

*) Niet alleen in de EU wordt effectief gelobbied om noodzakelijke regelgeving te torpederen. Ook in de VS op Wall Street worden alle arsenalen aangesproken door de 'casinobedrijven'. Een geval apart is die van de Credit Default Swaps (cds'en), die ook een belangrijke rol spelen in de Griekse crisis. Die zijn ooit ingesteld als een soort verzekering tegen het uitblijven van terugbetaling bij bepaalde beleggingen. Het loopt gierend uit de hand als er handel ontstaat in 'naakte' cds. Dan komt de verzekering op het product in handen van iemand die de obligatie zelf niet bezit. Hefboomfondsen die er veel in bezit hebben, kunnen belang hebben bij het faillissement van bedrijven. "Er zijn gedocumenteerde bewijzen van hefboomfondsen met grote portefeuilles cds'en op een bedrijf, die net voldoende aandelen kochten om in de raad van aandeelhouders tégen een gerechtelijk akkoord te stemmen, waardoor het bedrijf ten onder ging en zij enorme winsten opstreken op hun cds'en." (Luc Baltussen, Trends.be 9 maart 2010).

Poging tot het aanscherpen van de regels op dit gebied worden op Wall Street stelselmatig onmogelijk gemaakt door wat Reuters (of eigenlijk Harold Bradley van Kauffman Foundation) noemt een 'kliek van vijf a zes spelers die oppermachtig zijn op deze markt "and apparently they own the regulatory apparatus," he said. "Everybody is afraid to regulate them." Reuters meldt er terloops achteraan dat de particuliere markt in afgeleide producten 450 biljoen (da's met twaalf nullen) U.S. dollar bedraagt. ("U.S. and European officials are trying to craft new rules to regulate the $450 trillion private derivatives market in broad efforts to avoid another financial crisis)

B. Traven en de Mexicaanse revolutie

De wereldliteratuur kent een hoop wonderen en geheimen en in deze wereld valt er nog een hoop te ontdekken. Over de werkelijke identiteit van de magnifieke en raadselachtige schrijver B. Traven (bekend van onder andere *De schat van de Sierra Madre en Het Dodenschip)* circuleren tot op de dag van vandaag nog altijd vele theorieën. Zo beweren enkelen dat B. Traven een pseudoniem van Jack London of de voormalige Mexicaanse president Adolfo Lopez Mateos zou zijn. De meest geaccepteerde veronderstelling is dat B. Traven leefde van 1890 tot en met 1969 en van Duitse afkomst is. Tussen 1907 en 1924 zou hij als Ret Marut in anarchistische kring faam opgebouwd hebben als publicist in het tijdschrift *Der Ziegelbrenner* en wegens deelname aan de Beierse revolutie (1919) zou hij standrechtelijk geëxecuteerd worden. Volgens geschiedkundigen wist hij echter Duitsland te ontvluchten. Via Engeland en Canada is hij naar Mexico gereisd om een nieuw leven op te bouwen. Van 1925 tot en met 1951 ging hij als Traven Torsvan door het leven. Tussen 1931 en 1940 schreef hij zijn *Jungleverhalen.* In een reeks van zes boeken die samen de Caoba Cyclus vormen, weet hij een ongeëvenaard beeld te schetsen van de wortels van de Mexicaanse revolutie die zich van 1910 tot en met 1920 afspeelde. Corruptie van de autoriteiten en het lijden van de indianen en boeren in Chiapas spelen een hoofdrol.

Tijdens de verfilming van *De schat van de Sierra Madre* in 1947 duikt Hal Croves als vertegenwoordiger van B. Traven op. Croves verdween spoorloos na het afronden van de film en blijft het een vraagteken wie er nu werkelijk aanwezig was. Regisseur John Huston was ervan overtuigd dat B. Traven in eigen persoon aanwezig was. In 1950 duikt de naam Croves weer op in het bevolkingsregister van Mexico-Stad. In 1957 treedt hij in het huwelijk met zijn secretaresse Rosa Elena Lujan. In deze periode geeft hij zich uit als vertaler, maar na zijn overlijden in 1969 geeft zijn weduwe te kennen dat Traven Torsvan Croves de man was achter B. Traven. Uit angst voor de Duitse autoriteiten zou Traven een dubbelleven geleid hebben.

Travens boeken zijn vertaald in meer dan dertig talen en in de loop der jaren zijn er meer dan vijfentwintig miljoen exemplaren van verkocht. Nu het in Mexico tweehonderd jaar geleden is dat ze zich onafhankelijk van de Spanjaarden gevochten hebben en het honderd jaar geleden is dat de Mexicaanse revolutie uitbrak, is het meer dan de moeite waard om de Jungleverhalen er op na te slaan. *Regering, De ossenkar, De mars naar het oerwoud, De Mahonieslaven, De opstand der gehangenen en Een generaal komt uit de jungle* zijn tijdloze geschriften en geven je het gevoel alsof je zelf deel uitmaakt van de strijd van de uitgebuite indianen en boeren voor *tierra y libertad*, land en vrijheid. Alle boeken van Traven zijn nieuw verkrijgbaar, maar een zaterdagmiddaguitje langs tweedehands boekenwinkels kan de moeite waard zijn. ◘

www.christiaanverweij.nl

Queeristan 2010

Honderden queer activisten hebben eind maart twee dagen lang discussies en acties gevoerd in Amsterdam. Queeristan 2010, een niet-commercieel queer festival, werd door QueerNL georganiseerd in het onlangs gekraakte Schijnheilig. Queeristan bestond uit workshops, een demonstratie, een queer feest, een kunstruimte, filmvertoningen en meer. Dit festival werd gedeeltelijk financieel gesteund door XminY, TrutFonds en (materiaal) het LAC.

De eerste workshop, geleid door Marianne en Suzan, ging over 'Homonormativiteit, commercialisatie van homocultuur en klasse'. Het idee was om prioriteiten te inventariseren van de queer beweging, als manier om gay pride te politiseren en autonome queer ruimtes te promoten. Een van de resultaten was dat bedacht werd om deze zomer een Queer Pride te organiseren, waarschijnlijk als tegenhanger-festival. Ook is er een wekelijkse Guerilla Queer Bar campagne begonnen (= met z'n allen onaangekondigd naar een doorsnee bar gaan) en zijn er verschillende ideeën geopperd voor het opstarten en instandhouden van autonome queer ruimtes.

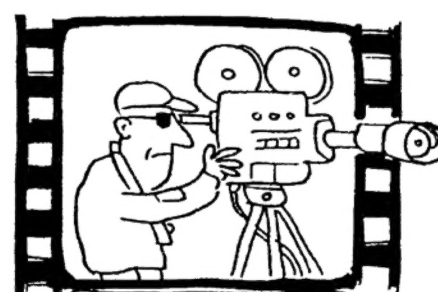
De tweede workshop ging over 'Sexisme en Transfobie,' zowel in de maatschappij als binnen de LGBT-gemeenschap (LGBT= Lesbian, Gay, Bi, Trans). Ze werd geleid door Dyi en Vreer. De deelnemers verdeelden zich in kleinere groepen. Een van de deelgroepen besprak sexisme, hoe dat te onderkennen, bekritiseren en bestrijden in onszelf en om ons heen, en de rol van mannen in die strijd. Ook ging het over hoe antisexistische solidariteit te vormen binnen LGBT-kringen. De tweede groep richtte zich op transfobie binnen homo en lesbische kringen, de overeenkomsten met genderonderdrukking en bevrijding.

De derde workshop ging over 'LGTB-asiel, homofoob geweld en islamofobie en racisme' en werd geleid door Peter, Astrid en Marlon. De opzet van de workshop werd omgegooid toen er verhitte debatten uitbraken over onder andere de methodologie van de workshop, wat later ook doorgesproken werd en waarvan geleerd werd.. Een groep die voornamelijk uit advocaten en immigranten LGBT bestond, besprak het Nederlandse en EU-asielbeleid met name voor LGBT-mensen en zal als informeel netwerk voort blijven bestaan. Een grotere groep ging verder met het bespreken van racisme binnen LGBT, manieren om tegen te gaan dat rechts in Nederland homorechten gebruikt als alibi voor islamofobie, en het wezen van racisme in de Nederlandse maatschappij. Er werd besloten om een Queer Bloc te vormen op de Nederland Bekent Kleur demonstratie (31 mei) en ook te helpen een workshop te houden over 'Kritische Blankheid en het Vormen van Blanke Bondgenootschappen in anti-racisme strijd'

Het feest 'Creatures of Queeristan' was groots, met queer performances uit allerlei landen waaronder Nederland. Het feest was queer in de zin dat het daadwerkelijk inclusief was voor elk gender en sexuele (on)identiteit. Dat dat mogelijk was, werd verklaard uit de atmosfeer die in de workshops gecreëerd was. In de kunstruimte werd sommige queer kunst voor het eerst aan de buitenwereld vertoond, en er zal meer komen!. Queeristan eindigde met een demonstratie door Amsterdam met muziek, spandoeken, posters en flyers en eindigde op de Dam waar een geïmproviseerd dansfeest uitbrak. Dansend liepen we terug naar de plek van het festival, waar de politie ons stond op te wachten zonder al teveel incidenten.

Queeristan betekende de deelname van heel vee LGBT en queer mensen in een ruimte die echt van ons was, en iedereen werd geweldig aangemoedigd en gestimuleerd. Veel initiatieven zijn uit het weekend voortgekomen. Als je meer wilt weten over QueerNL, bezoek onze website www.queer-nl.org en als je mee wilt doen neem dan contact op via queernl@gmail.com

Hopelijk zien we jullie allemaal snel! ◘

Filmpje: http://www.youtube.com/watch?v=FDTUpyDSAYE

Een Supermarkt Songspiel: opera in de supermarkt

Deze zomer speelt de nieuwe muziektheatervoorstelling Een Supermarkt Songspiel op locatie in verschillende supermarkten van DIRK VAN DEN BROEK, BAS VAN DER HEIJDEN en DEEN.

Supermarkt Songspiel is een mix van videofragmenten met kassamedewerkers en live gezongen operaliederen uit de SONGBOOKS van Bertolt Brecht en Kurt Weill, in een vertaling van Jan Rot. Voor de videobeelden zijn kassieres van de DIRK VAN DEN BROEK aan de Meeuwenlaan in Amsterdam-Noord geinterviewd.

De voorstelling gaat op tournee langs verschillende zomerfestivals.De one-liner Ik kan altijd nog achter de kassa gaan werken wordt vaak gebruikt als het even tegenzit. Maar hoe zit het met de meisjes die werkelijk achter die kassa zitten? Dat vroeg ik me af en raakte geinteresseerd in hun belevingswereld: hun passies, angsten, bezigheden en sociale omgeving. In Supermarkt Songspiel laat ik op een confronterende en ongekunstelde wijze zien hoe die vrouwen in het leven staan. Juist de liederen van Brecht en Weill zijn in deze context nog zeer actueel en sluiten met hun melancholie en Sehnsucht naadloos aan bij het relaas van de kassieres.' aldus Bart Oomen, initiatiefnemer en regisseur. ◘

Zie voor speeldata en meer informatie: http://www.beemstervarken.nl/

Radicale geluiden vanuit de Klimaatconferentie in Bolivia

★ DOOR MEREL DE BUCK EN JEREMY CROWLESMITH

Cochabamba is de drie na grootste stad van Bolivia, omringd door prachtige bergen, waar altijd een lekker klimaat is en normaal gesproken een rustige sfeer, zonder veel toeristen. Hier kwam verandering in toen president Evo Morales op 19 april de Wereld Conferentie van de Volkeren over Klimaatverandering en Moeder Aarde opende.

Deze alternatieve klimaatconferentie was een reactie op de mislukte COP15 klimaattop in Kopenhagen, afgelopen december. Tijdens deze top werd geen compromis bereikt omdat de rijke landen alleen maar "business as usual" wilden, terwijl arme landen echte oplossingen wilden zien aangezien ze de meeste negatieve effecten van klimaatverandering ondervinden. Het mondiale Noorden boden alleen cosmetische en geen fundamentele oplossingen tegen klimaatverandering zoals geo-engeneering, kernenergie, marktgeoriënteerde oplossingen zoals REDD (Reduce Emissions from Deforestation and Degradation) en CDM (Clean Development Mechanism), het gebruik van genetische manipulatie en biobrandstoffen. Toen landen uit het Zuiden zich tegen deze plannen verzetten en vergaande maatregelen eisten, werden WTO praktijken ingezet om regeringen uit het Zuiden te intimideren. Ze dreigden bijvoorbeeld ontwikkelingsgeld stop te zetten als ze niet mee stemmen.

Cochabamba versus Kopenhagen

Cochabamba werd voor een paar dagen omgetoverd in een smeltkroes van mensen vanuit alle hoeken van de wereld, maar vooral uit Bolivia en Latijns-Amerika zelf. Rond de 35 duizend mensen uit 142 verschillende landen namen aan de conferentie deel. Dat waren klimaatactivisten, inheemse bewegingen, vrouwen bewegingen, sociale organisaties, NGOs, netwerken, maar ook officiële delegaties van 47 regeringen uit het Zuiden (al merkte je weinig van hun aanwezigheid). Opvallend was dat het aanwezige discours van deze diverse groep mensen radicaal afscheid nam van het kapitalisme en haar oplossingen voor de klimaat crisis. Dat waren geluiden die in Kopenhagen praktisch alleen door de radicale activisten geuit werden. Daarnaast uitten de deelnemers luid hun onvrede over het VN-proces tijdens de opening van de conferentie, toen een VN vertegenwoordiger werd uitgejoeld en met de woorden "Fuera, fuera" ("Weg, weg") en van het podium verdween.

De conferentie was opgedeeld in zeventien werkgroepen met thema´s als "Structurele Oorzaken", "Klimaat Tribunaal", "De rechten van Moeder Aarde", "Klimaat Migranten". Het aantal deelnemers aan de werkgroepsessies varieerde van vijftig tot honderden mensen die drie dagen de tijd hadden om te discussiëren en debatteren over het gegeven thema. Naar aanleiding hiervan werd in iedere werkgroep een eindverklaring geschreven, die uiteindelijk werden samengevoegd tot "Het akkoord van het volk". De werkgroepen gingen er qua proces verschillend aan toe, dit hing af van de coördinator, het aantal deelnemers en aanwezige vertalingsfaciliteiten. Maar over het algemeen verliep het proces democratisch; man, vrouw, indigena, gringo, jong en oud, ieders stem werd serieus genomen en naar geluisterd. Naast de werkgroepen waren er ook debatten en lezingen per thema georganiseerd met bekende activisten als Naomi Klein en Vandana Shiva. Daarnaast waren er verschillende culturele activiteiten en een grote informatiemarkt.

Controverse en resultaat

Uiteraard was rond deze conferentie de controverse niet afwezig. Er klonken verschillende geluiden, van uitermate positief en aanmoedigend, tot sceptisch en zeer kritisch. In de aanloop naar de conferentie bestond er angst vanuit radicale hoeken dat de conferentie zou worden gedomineerd door de grote groene NGO´s en de aanwezige staten. "Alles is al voorgekookt, het akkoord is al geschreven" zijn sentimenten die te horen waren. De thema´s van de werkgroepen waren bijvoorbeeld vooraf door de regering van Bolivia bepaald. Morales verklaarde ook dat hij niet over lokale milieuproblematiek wilde praten aangezien de focus volgens hem juist moest liggen op de mondiale klimaatcrisis. Deze instelling van de Boliviaanse regering bracht veel kritiek teweeg vanuit lokale bewegingen. Er werd ook wel gesproken over "de twee gezichten van Evo Morales". Aan de ene kant profileert hij zich als de grote beschermer van moeder aarde, terwijl hij in zijn binnenlandse politiek destructief en anti-sociaal milieubeleid doorvoert; met megaprojecten als mijnen, stuwdammen, een transocianische snelweg door de Amazone, en grootschalige ontbossing.

Lokale sociale en inheemse bewegingen vonden het hypocriet en onaanvaardbaar om de conflicten rond de bovengenoemde projecten te negeren tijdens deze klimaatconferentie. Om toch over deze problematiek te praten stelden ze voor een 18e werkgroep op te richten, genaamd "Sociaalambientale Conflicten". Toen dit idee door de regering werd verworpen en tegengewerkt, organiseerden ze de "Mesa Popular 18" in een zaal net buiten het conferentieoord. Uiteindelijk is de verklaring die voorgekomen is uit deze werkgroep ook op de officiele website (http://pwccc.wordpress.com/) van de conferentie geplaatst.

Ondanks deze kritieken zijn er zeker veel positieve dingen te zeggen over de conferentie: duizenden klimaatactivisten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt om netwerken te versterken en plannen te maken voor de toekomst. Daarnaast ligt er een ambitieus "Akkoord van het volk" van negen pagina´s die onder meer ingaat op de structurele oorzaken van klimaat verandering, uitstoot reducties ten van vijftig procent ten opzichte van het niveau in 1990 eist, een internationaal klimaattribunaal gebaseerd op de rechten van moeder aarde voorstelt, en marktgeoriënteerde oplossingen als REDD *(Reduce Emissions from Deforestation and Degradation)* en CDM *(Clean Development Mechanism)* veroordeelt. Het plan is om het document te presenteren in Cancun, Mexico tijdens de COP16 in december 2010 om druk uit te oefenen vanuit het Mondiale Zuiden op het Noorden.
Deze conferentie heeft een unieke basis gelegd voor de toekomstige strijd tegen de klimaat crisis. Alles hangt nu af van de manier waarop het akkoord, de voorstellen en plannen binnen deze conferentie worden omgezet in concrete actie.

12 oktober 2010: Verander het Systeem, niet het klimaat! Oproep voor een mondiale dag van directe actie voor klimaatrechtvaardigheid

De ramp die de klimaatconferentie in Kopenhagen was, onderstreepte vooral het feit dat we niet kunnen verwachten dat onderhandelingen in VN-verband de klimaatcrisis voor ons op zullen lossen. Regeringen en bedrijven zijn niet in staat (zelfs als ze dat zouden willen) om klimaatrechtvaardigheid af te leveren. Alleen sterke mondiale bewegingen voor klimaatrechtvaardigheid kunnen de structurele veranderingen bereiken die noodzakelijk zijn, of het nu gaat om het beëindigen van onze verslaving aan fossiele brandstoffen, het vervangen van industriële landbouw door lokale systemen van voedselsoevereiniteit, het tegengaan van systemen die gebaseerd zijn op oneindige groei en consumptie, of het aangaan van de historische verantwoordelijkheid van de ecologische schuld van de globale machthebbers ten aanzien van de mondiale uitgebuitenen.

In 2008 riep het mondiale netwerk 'Global Minga' op tot een jaarlijkse actiedag ter verdediging van moeder aarde op 12 oktober. Daarmee werd ook de dag teruggepakt die ons anders door de strot geduwd werd als 'Columbus Dag'. Als antwoord hierop en ook op de oproep voor een actiedag voor 'systeemverandering inplaats van klimaatverandering' die in Kopenhagen uitgebracht werd door mondiale bewegingen, stelt Climate Justice Action een dag voor van directe actie voor klimaatrechtvaardigheid op 12 oktober 2010.

Wij nodigen iedereen uit die strijd voert voor sociale en ecologische gerechtigheid om directe acties te organiseren gericht tegen de klimaat-kriminelen en valse oplossingen, of gericht op het opbouwen van echte alternatieven. Dit is een open oproep, we gaan de doelwitten niet uitzoeken. Maar het is geen dag voor demonstraties of handtekeningenacties: het is tijd voor ons om onze macht terug te eisen en weer invloed te krijgen op onze levens en toekomst. ◘

Een open internationale bijeenkomst zal op 28-29 Mei in Bonn gehouden worden om een start te maken met het organiseren en coordineren van deze actiedag. (meer details later op www.climate-justice-action.org)

Websites

Conferentie: http://pwccc.wordpress.com/
CJA: http://www.climate-justice-action.org/

Agenda

Elke donderdagavond: Studentenkraak-spreekuur Amsterdam
www.universitaireactivisten.nl

21-24 mei
Pinksterlanddagen Appelscha
• www.pinksterlanddagen.nl

22 mei
Wij gaan de Crisis niet Betalen
va 13:00 - Nieuwezijds Kolk 25 Amsterdam
landelijke actie bijeenkomst
• www.rekeningretour.blogspot.com

29 mei
counterculture festival Utrecht
• www.festival-utrecht.nl

30 mei
landelijke antiracisme demonstratie Nederland Bekent Kleur met queerblok
• www.nederlandbekentkleur.nl/RAR/
• www.queer-nl.org

8 juni
Open vergadering universitaire activisten Amsterdam (universitaireactivisten.nl)

9 juni
Gratis drinken in gemeentehuizen in heel Nederland

Websites

DE VRIJE:
• www.devrije.nl
INDYMEDIA:
• www.indymedia.nl
KONFRONTATIE:
• www.konfrontatie.nl
GLOBALINFO:
• www.globalinfo.nl
KLEINTJE MUURKRANT:
• www.stelling.nl/kleintje
VÓÓR DE VERANDERING:
• www.globalternatives.nl
AKTIE AGENDA:
• www.aktieagenda.nl
GRENZELOOS:
• www. grenzeloos.org
STUDENTEN:
• www. kritischestudenten.nl
• www. universitaireactivisten.nl
DOORBRAAK:
• www.doorbraak.eu

Boekwinkels en infocentra

DE ROOIE RAT
Neerlands oudste en grootste linkse boekwinkel:
Oudegracht 65, Utrecht
• www.rooierat.nl
HET FORT VAN SJAKOO
Jodenbreestraat 24
Amsterdam
• www.sjakoo.nl
ROSA
Folkingedwarsstraat 16A
Groningen
• www.bookshoprosa.org
INFOTHEEK GENT
Annonciadenstraat 16, Gent
• www.anarchie.be/infotheek

Organisaties

ANARCHISTISCHE GROEP AMSTERDAM (AGA)
Zaterdag Anarchistische Bibliotheek van 14.00 tot 18.00u
1e Schinkelstraat 14-16 A'dam
• agamsterdam.wordpress.com
VRIJE BOND
• www.buitendeorde.nl
OMSLAG
Werkplaats voor duurzame ontwikkeling. Hoogstraat 301a in Eindhoven. (Bezoeken: bel dan eerst eerst 040-2910295)
• www.omslag.nl

Meer fijne plekken voor vertier en revolutie

JOE'S GARAGE
pretoriusstraat 43 in amsterdam
• www.joesgarage.nl 'wij zijn geen volk, wij zijn KLASSE!' (FAU slogan)
RESTAURANT DE HAGEDIS
Waldeck Pyrmontskade 116 Den Haag
• www.restauranthagedis.nl/
EETCAFÉ WATER & BROOD EN PIRATENBAR,
Hellingweg 127, Den Haag
070-3997455
HUIZE SPOORLOOS,
Wilhelminastraat 33, Emmen
• www.huizespoorloos.org/
OUDE RKZ
Emmastraat 15, Groningen
• www.orkz.net/
HET BLIJVERTJE
3e Oosterparkstraat 44-88
Amsterdam
• www.slimblijven.nl/
OCCI EN MKZ
Amstelveenseweg 134 Amsterdam (MKZ om de hoek)
• www. occii.org
ACU in Utrecht
Voorstraat 71
• www. acu.nl
KNOFLOOK
Havendijk 1, Den Bosch
• www. verenigingontspoord.org
GROTE BROEK
Nijmegen
• www.grotebroek.nl
DE MALLEMOERE
Oude Velperweg 36
• www.typewriterdistro.nl

Bedankt!

Bedankt Rob, Le Sabot en De Nieuwe Anita, Bucket Boyz en Manu voor giften en/of benefiet die deze uitgave mogelijk hebben gemaakt
• www.denieuweanita.nl en
• www.lesabot.org

Net verschenen

WIE WIND ZAAIT, ZAL STORM OOGSTEN
over patenten en monopolievorming in de Nederlandse en internationale zaaizaadindustrie. Natuurlijk weer een glansrijke hoofdrol weggelegd voor aller favoriet: Monsanto.
Download brochure hier:
http://www.aseed.net/pdfs/Monsantosizing_brochure_nl.pdf

LA PATAGONIA REBELDE
Een dvd van de speelfilm La Patagonia Rebelde, voorzien van Nederlandse (en Engelse) ondertitels, samen met een brochure met achtergrondmateriaal over de film en de (voor)geschiedenis.

De dvd is voor 5 euro (exclusief eventuele verzendkosten)

verkrijgbaar bij: Anarchistische Groep Amsterdam Postbus 16521, 1001 RA, Amsterdam
www.agamsterdam.wordpress.com

LAY OUT: WWW.D2CREATORS.NL

Klasse! wil je geld

Klasse wordt elke paar maanden gemaakt en gratis verdeeld in een oplage van 5000 exemplaren. We willen het liefst in alle uithoeken terechtkomen, inclusief de leestafel van de tandarts en het bejaardentehuis. Dat kan alleen als je meehelpt verspreiden. Neem aan stapeltje mee of vraag aan via: klasse@globalinfo.nl. We hebben ook geld nodig voor de drukkerij (banknr. 9554857 van'Het Lab' in Amsterdam)

No border Camp
Brussel 2010

Het camp zal van 27 september tot 3 oktober 2010 zijn, met een centrale manifestatie op 2 oktober.

De opbouw van het camp (of de camps) zal op zaterdag 25 september beginnen. De activiteiten zullen op 27 september beginnen met een grote manifestatie op 2 oktober en een dag van verslag en evaluatie op 3 oktober.

Het camp zal eisen dat er vrijheid van beweging is voor allen en dat er een einde komt aan de grenzen en migratiecontroles. Wij noemen het een radicale beweging tegen controlesystemen die ons verdelen in burgers van de EU en van niet-EU-landen, en in mensen met en zonder papieren. Iedereen is uitgenodigd om aan het camp deel te nemen om te praten over zaken die met grenzen en vrijheid van beweging en vestiging te maken hebben, en acties te bedenken en uit te voeren.

Het noborder camp is geheel open voor groepen en mensen die strijden tegen grenzen en kapitalisme, en voor de vrijheid om te bewegen en zich te vestigen. Maar het camp wordt afgeschermd van pogingen door vakbonden en partijen die zouden overwegen om dit te misbruiken voor hun verkiezingsdoelen.

Website No Border Camp Brussel:
• www.noborderbxl.eu.org/?lang=nl
Achtergrond No Border Camps:
• www.noborder.org/